

Ruská včelařská pouť

Když jsem na podzim roku 2016 přednášel v běloruském Minsku za účasti českého velvyslance o svém včelaření, sklídl jsem kladný ohlas a pozvání na větší sympóziem. To se uskutečnilo během loňského podzimu v blízkosti běloruského města Mogilev. Nabídku jsem tehdy samozřejmě rád přijal a hned od zimy se dal do příprav jak ještě lepší prezentace, tak pilování své ruštiny. Neskutečným způsobem mi pomohla čtyřměsíční stáž praktikantky Darije z Ruska na naší včelí farmě v Bučovicích. Přestože Daria studuje v Polsku, během včelařských prací mi byla ochotná neustále vše opakovat rusky. Jak plynul čas a její pobyt u nás, přišlo pozvání také od jejího otce, abych, když už budu přednášet tak blízko jejich domova, navštívil Rusko a trochu se po této zemi porozhlédl. Slovo dalo slovo a 1. listopadu 2017 jsem letěl do Moskvy. Program byl daný: čtyři dny Moskva, pak sympóziem v Bělorusku s dvěma dny přednášek včetně mé, přejezd a přelet do hlavního města Baškirie, návštěva pravěkých jeskyní na Uralu a místních včelařských provozů. Posléze návrat do Moskvy a cesta do Nižného Novgorodu s exkurzemi u dalších včelařů.

Pro tento článek jsem vybral z desítek zastávek jen několik nejzajímavějších postřehů týkajících se včelařství.

Med na moskevských pultech

Po příletu do Moskvy jsem navštívil kromě řady známých pamětihodností malý obchůdek včelaře Michaila a také nově otevřenou expozici včelařství na moskevském výstavišti. Výstava nabízí profesionální provedení podsvětlených obrázků, modelů a audiovizuálních pomůcek objasňujících, kdo je včela, její chov a co vše přináší. Celé výstaviště se obléká do nových expozic, protože se blíží mistrovství světa ve fotbale.

V ruské metropoli jsem zavítal asi do největšího medového obchodu, který jsem kdy viděl. Jeho součástí byla včelařská část na běžné úrovni. Rozhodně větší, než jsme ve střední a západní Evropě zvyklí, bylo oddělení léčiv a dezinfekčních prostředků. Mohl jsem si koupit jakoukoliv léčebnou látku, kterou bych uznal pro své včely za vhodnou, včetně všech dostupných a známých antibiotik. Je k zamyšlení, zda je to správná cesta péče o včely. Nebo je lepší tvrdá restrikce a potírání čehokoliv, co nemá v dané zemi Evropské unie patřičné povolení (a v jiné naopak ano), jako je například aplikace kyseliny šťavelové? To ať rozhodne každý čtenář sám i odpovědní činitelé, u kterých mám někdy pochybnosti o jejich rozhodnutích. Jen u antibiotik bych samozřejmě zůstal zcela striktní.

1. Včelařský obchůdek v Moskvě nabízí širokou paletu výrobků. Jeho majitel Michail včelaři u Nižného Novgorodu.

2. Na moskevském výstavišti patří jedna z expozic včelám. Podsvícené šestiúhelníky jsou efektní.

3. Obchod v Moskvě svou širokou nabídkou medu sotva co překoná.

4. Nabídka včelích produktů v jednom z letištních obchůdků v Ufě dokládá význam včelařství v Baškirii.

5. Pózovat před kongresovým centrem v Ufě, kde se za tři roky bude konat Apimondia, nešlo odolat.

Den „D“ v Bělorusku

Z Moskvy jsem se autem přesunul do „bazy oddychovej“ u města Mogilev, kde jsem se zúčastnil včelařského sympózia. Reportáž z něj by zaplnila celý časopis. Přednášelo se po dva dny od devíti ráno do sedmi večer. Poznatky z praxe střídaly vlastní zkušenosti včelařů a poznatky z výzkumů. Výstava, či spíše výstavka, byla na úrovni našich regionálních akcí. Zato vědomosti byly mnohdy na světové úrovni a mně velmi blízké. Například zimování v kombinovaných úlech zakomorovaných s „polštářem“ dole,

včetně zcela normálního zimování v plemenačích. Přítom v Bělorusku je asi chladněji než u nás.

Ufa, příští sídlo Apimondie

Z Mogileva jsme se přes několik časových pásem přesunuli až do Ufy – hlavního města Baškirie. Hned na letišti poznáte, že jste se ocitli v zemi, kde med a včelaření něco znamená, vždyť v roce 2021 se zde bude konat v skvostném kongresovém centru obklopeném dvěma promenádami Apimondie. Věřím, že

mnoho z vás neodolá a zaletí se tam podívat. Možná dokonce bude moci zhlédnout profesionální paletový provoz předsedy místních včelařů pana Rustama Rezbajeva, v muzeu pak jeden z nejtěžších zlatých pokladů světa a mnoho dalšího.

Tři včelaři na cestě do Nižného Novgorodu

Po několika oddychových dnech v Baškýrii a návratu do Moskvy jsme se vydali do bydliště Alexeje, do Nižného Novgorodu. Cestou jsme navštívili tři včelařské provozy.

6

7

8

9

První byla návštěva u „začínajícího“ včelaře Michaila. Nevčelaří dlouho, tuším okolo pěti let, ale obul se do toho pořádně. Jednak má onu malou prodejnu v Moskvě, jednak zásobuje medem, svíčkami, pylem a všemi dalšími včelími produkty a doplňky obchody po celém Rusku. Vše posílá na paletách, a protože až k jeho provozovně nevede dobrá cesta, musí často za špatných povětrnostních podmínek převést traktorem paletu k silnici, kde ji přeprave naloží. Michail včelaří v polyuretanových úlech od Alexeje, který je stále vylepšuje. Ten vystudoval letecké strojírenství, takže sestrojení forem a vlastní výroba těchto úlů je pro něj hračkou. Zhlédl jsem u něj celou linku a byla to nádhera, „cvrkot“ 24 hodin 7 dní v týdnu, kdy produkce vzrůstá každým rokem o desítky procent. Podívejme se na vlastní úly. Začneme od plemenáče, který automaticky umožňuje, díky možnosti vložení přepážky do zafrézovaných stěn, tvorbu dvou oddělků naráz, jejich oddělené krmení společným, ale rozděleným krmítkem a nasazování dalších nástavků. Michail zimuje jako většina ruských včelařů včelnicově.

Protože vítr na ruských pláních umí udělat své, preferuje oplechované „zahrady“. Chová kraňku, ale pomalu více a více se přeorientovává na buckfastku. Je s ní zde v okolí Moskvy spokojen. Má problémy s poškozováním úlů ptáky, takže na letošní zimu obalil úly plastovou fólií. Myslím, že to bude zároveň dobrá ochrana proti větru a jarní sluníčko v kombinaci s černým materiálem sehraje asi také svou roli. Stále tajně doufám, že najdu v dubnu pár dní se na to zaletět podívat.

Další na cestě byl zcela nový provoz pana Samodurova. Postavil ji na zelené louce u silnice do Moskvy, kde má dost zákazníků. Vsadil na degustaci medu a prodej přímým spotřebitelům. De facto koupil celé vybavení od polské firmy Lysoň a je s ním průměrně spokojen. Včelaří jak včelnicově, tak ve vozecích.

Ještě jsem navštívil jednoho velmi družného menšího včelaře. Nechyběl u něj apiterapeutický domeček pro spaní nad včelstvy. Nejvíce mě však uchvátilo zimování oddělků v „klimatizovaném“ sklepě domu. Oddělky mají otevřená česna, přikryta prodyšnými „polštářky“ jsou

6. Michailův plemenáč umožňující vložení přepážky do zafrézovaných stěn tvorbu dvou oddělků naráz, jejich oddělené krmení společným, ale rozděleným krmítkem a nasazování dalších nástavků.

7. Když máte s včelařením zkušenosti od raného mládí, můžete se na včelnicu spokojeně usmívat.

8. Michail chrání včelnici proti větru plechovým ohrazením.

9. Jako obrana proti vyklouvání děr do polyuretanových úlů slouží Michailovi obalení plastovou fólií.

10. Pan Samodurov nabízí zákazníkům cestujícím na silnici mezi Nižným Novgorodem a Moskvou ochutnávky svého medu.

11. Kočovní vůz na Somodurově včelnici poblíž Nižného Novgorodu

12. Apiterapeutický domeček u Nižného Novgorodu dokládá přichylnost Rusů k léčbě včelími produkty.

13. Zimování oddělků je možné ve sklepě pod polštářky.

v krásném chumáči na čtyřech plástech s komorovací přepážkou. Klimatizaci provádí stejně jako asi všichni ruští včelaři pootevíráním dveří a případným přinášením sněhu. Teplota kolem 0 °C je ideální. To mě inspirovalo jako dobrá ochrana proti krádeži oddělků v plemenáči. Navíc to s sebou přináší možnost jak určitě ušetřit za krmivo a lépe dokázat včelstva nastartovat. Jaká by ale byla ekonomika po odečtení nákladů na takový „zimovací sklep“, to zatím nevím. Tento veselý chlapík včelaří prakticky od mládí, a tak jsme si povídali i o historii a varroóze. Má s ní však pramalé problémy. Snad když se objevila poprvé a „nikdo nic nevěděl“. Pak ale přišel fluvalinát a další látky, což bohatě stačí. „Varroózu mají jen hlupáci,“ povídá. Hned jsem se v duchu ptal proč? Odpověď přišla vzápětí. Je to tu několik dlouhých měsíců bez plodu, což mi potvrdil. Chová kraňku, která v těchto klimatických podmínkách končí plodování jednoznačně do začátku října. Vždyť od listopadu je tu zpravidla stále sníh a mráz. Přesto jsem byl zvědav a poprosil o prohlídku pěti včelstev, zda najdeme plod či

nikoliv. Souhlasil, a dali jsme se do práce. Skutečně v žádném včelstvu plod nebyl.

Souhrn závěrem

Co měli všichni společného? Z 80 % kombinované včelaření v Dadantu 435 x 300 mm, malou mechanizovanost a odhodlání něco dokázat či se jen uživit. To vše „podporované“ sankcemi ze strany Evropské unie, které, nutno přiznat, nejvíce pomohly za poslední tři léta ruskému rozvoji směrem nahoru. V podstatě jsem nepotkal Rusa, kterému by sankce nepomohly. „Rozjelo se naše hospodářství, daří se mi až poslední tři roky.“ „Jsme tak velká země, že potřebujeme dovážet pramálo a díky zcela pozměněnému kurzu rublu se náš export stal neskutečně výnosným,“ říkali. Opět asi pro chytré hlavy k zvážení.

Sice mi časové posuny dávaly zabrat, stejně jako neustálé překládání a učení se novým slovíčkům, a neminula mě ani „migrénka“, ale byla to neskutečná škola. Nejen včelařská, avšak i politicko-ekonomická, za niž jsem velmi rád. Stálo to zkrátka za to.

Miroslav Sedláček (43)

Začal v sedmi letech včelařit se svým dědečkem. Od 13 roků sám obhospodařoval svá 4 včelstva. Vystudoval Střední zemědělskou školu ve Vyškově a včelařina ho k sobě přitáhla více než studia na Mendelově univerzitě. Postupně vybudoval včelařský provoz s 800 zimujícími včelstvy, včetně prodejny včelařských potřeb. Kromě práce se včelstvy pořádá kurzy, na kterých se mohou posluchači seznámit s celou reportáží z jeho cesty po Rusku. Přednáší také v zahraničí. sedlacek@vcelarstvisedlacek.cz, www.zacinamvcelarit.cz.